

Havlova knihovna se usídí u Hradu

3.8.2010 Lidové noviny str. 4 Domov

JANA SOTONOVÁ Knihovna Václava Havla

Miliardář a Havlův přítel Bakala koupil historický dům pro exprezidentovu **knihovnu**. Po šesti letech bude mít instituce své sídlo

PRAHA Bývalý prezident **Václav Havel** si rozhodně nemůže stěžovat na nedostatek zájmu o svůj myšlenkový odkaz.

Zatímco **Havel** v těchto dnech mimo Prahu sám režuruje svůj první film podle předlohy vlastní divadelní hry *Odcházení*, v Praze se zatím připravuje prvotřídní zázemí pro **knihovnu**, která má badatelům i veřejnosti předávat Havlovy myšlenky a zpřístupnit odkaz jeho doby.

Knihovna Václava Havla bude mít své sídlo symbolicky jen pár kroků od Pražského hradu, odkud bývalý prezident ještě před sedmi lety řídil zemi. Historický dům na Loretánském náměstí, který koupil miliardář a finančník Zdeněk Bakala, bude mít knihovna v nájmu podle jejího ředitele Martina C. Putny za symbolickou cenu. Její přesnou výši ale zatím neřekl.

Lepší budoucnost přichází po těžkých začátcích. Ne vždy měla knihovna, která shromažďuje různé dokumenty spojené s **Havlem** a jeho dobou, tak dobré vyhlídky jako dnes.

Nejenže už šest let nemá instituce vlastní trvalé sídlo. Z projektu, na jehož počátku stál nynější ministr zahraničí Karel Schwarzenberg nebo současný ministr obrany Alexandr Vondra, postupně odcházeli lidé, kteří celý záměr vytvářeli. Jedna část týmu se totiž neshodovala s druhou, jak moc velkolepý má projekt být.

Na počátcích knihovny se podílel například i ekonom Tomáš Sedláček, který zastával vizi udělat z knihovny instituci podobnou prezidentským knihovnám v USA, které jsou kulturními a společenskými středisky. Na takovém plánu pracoval například i s někdejším náměstkem místopředsedy vlády Martina Jahna a současným ředitelem vnějších vztahů Škoda Auto Radkem Špicarem. „Chtěli jsme tehdy vytvořit takový think tank, kde by se diskutovala ta havlovská témata. Představovali jsme si, že by tam chodili debatovat studenti, konaly se schůze k různým problematikám,“ popisuje začátky Sedláček.

Jak vidí knihovnu dnes a zda se podařilo naplnit představy, které měli, ale nechce říct. „Už je to dávno a ta knihovna se nyní vyvíjí, aniž bych se na tom podílel. Takže to nemůžu nijak komentovat. Ale fandím tomu,“ říká Sedláček.

Knihovnu ale, zdá se, čekají nyní lepší časy. Po šesti letech konečně získá trvalé sídlo. Sám **Havel** v roce 2004 řekl, že si představuje, že knihovna bude výpovědí spíše o posledních padesáti letech země než o jeho osobě. A tomu by se zřejmě knihovna mohla v nové budově ještě víc přiblížit.

„Bude tam podstatně rozšířená i expozice. Nejen život a dílo **Václava Havla**, ale dějiny a symbolika českého prezidentství a také boj proti komunismu,“ plánuje Putna.

Bakala, který je podle katastru nemovitostí osobně vlastníkem nového sídla knihovny, zároveň předsedá její správní radě. Je také koproducentem vznikajícího filmu, který **Havel** režuruje.

***

Dům U Drahomířina sloupu

na Loretánském náměstí č. p. 108/2 na Hradčanech je dvoupatrový renesanční objekt středověkého původu, upravovaný v pozdním baroku a v klasicismu. Dům získal své pojmenování podle Kamenného sloupu Drahomířina, který před ním stál až do roku 1788.

Majitelem domu byli Černínové a později František Josef hrabě Šlik. Až do své smrti 2. 12. 1974 zde v jednom z bytů zadního traktu bydlela Hana Benešová, manželka prezidenta Edvarda Beneše, jehož socha shlíží na dům od roku 2005. Tento dům nyní zakoupil Zdeněk Bakala jako budoucí sídlo **Knihovny Václava Havla**.

PŘEVZATO Z USA

* Prezidentské **knihovny** jsou americkou vymožeností. Začal s tím Herber Hoover, který vládl Bílému domu v letech 1929 až 1933.

* Účelem od začátku bylo zpřístupnit lidem záznamy a dokumenty, které se vztahují k funkčnímu období prezidenta. Nejde tudíž o knihovnu v pravém slova smyslu, spíš o archiv dokumentů, které dřív končily v různých sbírkách nebo byly nenávratně zničeny.

* Výstavba a vybavení musí být financována ze soukromých, a nikoliv veřejných zdrojů – zpravidla přispívá víc mecenášů. Knihovnu pak ale spravuje Správa národních archivů a záznamů (NARA), což je instituce zřízená federální vládou.

* Momentálně je v péči NARA 13 prezidentských knihoven. Zbylé spravují buď vlády států, ve kterých byly vybudovány, nebo soukromé nadace. Příkladem je Prezidentská knihovna a muzeum Abrahama Lincolna, kterou spravuje stát Illinois.

* Zatím poslední otevřel Bill Clinton v Arkansasu v roce 2004.